

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Videken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 593
Kiadóhivatal: 379.

Vétó.

Kolozsvár, 1905. márc. 9.

(Dr. P.) Nem kell politikai tudás hozzá csak a logika szabályai szerint egyszerű dedukcióval állapítható meg, hogy merre van a válságból kivezető út. A nemzet megválasztotta képviselőit. A képviselők az elnökválasztásnál dokumentálták az ellenzéki blokk többségét. Az ellenzéki sorokból kihallgatott politikusok kijelentették a korona előtt, hogy reformokra van szükség, hogy a magyar nemzeti államot ki kell építeni, hogy a gazdasági és hadügyi kérdésekben a magyar érdekeket nem szabad semmi más érdekeknek alárendelni. A dedukció láncja teljes, a nemzet megnyilatkozott. Lehet-e kétség az iránt, hogy a nemzeti akaratának érvényesülnie kell? Van-e lehetőség arra, hogy a nemzeti fejlődésnek útját állja a király merev álláspontja? Lehet-e a királynak olyan álláspontja, mely a nemzeti akarat érvényesülésének útját állja? A kik ezt lehetnek tartják, azok még nem tudtak az alkotmányos monarchia, a parlament kormányrendszer tisztult fogalmáig emelkedni.

A koronának két joga van, a mely *látszólag* hatalmat ad arra, hogy a nemzetnek a parlament útján kifejezett akaratát érvényesülésében megakadályozza. E két jog a *Vétó* és a *házfelosztás* joga.

Ez a két jog az, a mely alkalmas arra, hogy az igazi alkotmányosság fogalmával ismeretlenek előtt olyan hatalomként tűnjék föl, mely konzekvenciájukban oda vezet, hogy a parlamentnek csak abban az irányban szabad működnie, hogy a nemzetakarataknak csak olyan irányban szabad kifejlődnie, a mely az uralkodó akaratával nem ellenkezik. Ez a hamis fölfogás, ez a politikai tévhit volt, az amely a *kormányképesség* jelszavának ürügye alatt mindig azt a pártot segítette uralomra, mely előtt egy szempont volt csak: a korona álláspontjával ellenkezésbe nem jutni. Hát ez nem volna alkotmányosság ez csak leplezett abszolútizmus. Ha ezt az álláspontot fogadják el és minden pártot, mely a korona akaratának a nemzet akaratát alárendelni nem hajlandó, *kormányképtelennek* bélyegeznék és az érvényesülés lehetőségétől elzárnánk, akkor jobb volna azt a nagy költségű dunaparti palotát a levegőbe röpíteni és várunk az *ukázokat*, melyekkel a fejedelem atyai jóindulata minket jól-rosszul elkörmányoz.

Szerencsére a helyzet nem ilyen sivár. A királynak említettem két joga egészen más természetű.

Tény, hogy alkotmányunk szerint a királyt a törvényhozás határozataival szemben a veto-

jog illeti meg. A király a törvényhozás által elfogadott javaslatok szentesítését megtagadhatja de nagy tévedés azt hinni, hogy az igazi nemzeti akarat érvényesülését megakadályozhatja.

Ellenkezőleg! A korona vétó-joga éppen úgy a nemzeti akarat érvényesülésének eszköze, mint akár a polgárok választói joga. A korona vétó-jogát sohasem használhatja arra, hogy a nemzeti akaratnak szárnyát szegje, hanem igenis arra, hogy megakadályozza törvényerőre emelkedését annak a mi nem igazi nemzeti akarat. A korona tehát vétót mondhat ha arról győződik meg, hogy a nemzet valódi akaratával ellenkezik az a mi színleg mint nemzeti akarat eredménye jelentkezik. Ha erről győződik meg a korona nem szabad irtóznia a nemzet igazi akaratának megismerése céljából az *országgyűlés felosztatásától* sem de hogy a két királyi jog soha se fadjon egyéni uralom eszközévé annak hathatós óvszere a *miniszteri felelősség* és a nemzet *büdzsésjoga*. Mert ha a királyi akarat a rendelkezésére álló eszközöket a nemzeti akarat ellenkező irányban akarná gyakorolni akkor nem tudna felelős kormányt alakítani és nem tudná az állami szükségleteket a nemzet képviselétével megszavaztatni.

Az Ujpárt értekezlete. Bánffy Dezső pártja tegnap este értekezletet tartott Wesselényi Miklós báró elnöklésével. Az értekezleten Bánffy Dezső előadta minapi bécsi kihallgatásának körülményeit s előterjesztéseit, melyekben a királylyal a mai politikai helyzetet ismertette. A párt Bánffy Dezső báró előterjesztéseit helyesléssel és teljes megnyugvással vette tudomásul. Szóba került az is, hogy az ellenzéki koalíciónak Tisza István gróffal kötött megállapodása értelmében a képviselőházban mindaddig nem lehet érdemleges ülést tartani, míg a kormányválság véget nem ér. A párt véleménye szerint a kibontakozás érdekében kívánatos volna ugyan a parlamenti diskusszió, de ez nem elég ok arra, hogy a párt a szövetkezett ellenzék vezér-bizottságának a képviselőházi ülésekre vonatkozó ígérteit ne respektálja. Miután a képviselőház könyvtári bizottságába a párt részéről Bene Istvánt jelölték, az értekezlet véget ért.

Politikai széljegyzetek.

— márc. 9.

A politikai helyzet megítélésében egyik irányadó szempont a hadsereg ugynevezett egységére esik. — Bécsben állítólag úgy állítják fel a kérdést, hogy a hadsereg képviseli a „monarchiában” a consolidáló erőt, következésképpen a hadsereg egységén rést ütni nem szabad. Ebből a szempontból nem érdektelen megfigyelni, hogy milyen hatással volt

akaratoskodik, egy kis kardlap nem fog ártani!

Átvettem a foglyok névsorát; valamennyinek bilincs volt a kezén. A markotányosnő egy halavány arcú szép leány volt; nagy villogó szemek tekintettek ki arcából, piros toliál diszitett kis sapkája alól kuszált haj lógott az arcába. Szürös tekintete, mondhatom, zavarba hozott!

A foglyokat kettesével állítottam föl. Ladrut a sor élére küldtem. Megöltöttem a fegyvereket, elosztottam a dragonyosokat s megadtam a jelt az indulásra.

Iszonyu hőség volt s alig haladhattunk előre. Amikor észrevettem, hogy Ladrut az egyik lábára sántít, felülttettem az egyik dragonyos mögé.

Később saját felelősségemre megparancsoltam, hogy a foglyok kezéről vegyék le a bilincseket, úgy

A „NAPLÓ” tárcája.

A markotányosnő.

— Junius hetedike! — kiáltott fel Giberny ezredes, miközben tekintetét a tiszti étkező naptárára függesztette. Átkozott emlékü nap!

— Miért? — kérdezték kíváncsian a tisztek.

— Katonai pályám egyik legkinosabb élményére emlékeztem.

— Beszélje el, ezredes ur — faggatták a többiek.

— Ha úgy akarjátok!... Husz éves voltam akkor s a 137-es dragonyosoknál szolgáltam mint alhadnagy. Az eset 1871-ben történt, a Gommune leverése után. Ezredem Villejuif-ban állomásozott. Alig voltam tíz hónapja a katonaságnál, de milyen tíz hónap volt ez! Az imént kerültem ki Saint-Gyrből, Metzba helyeztek át. Egymásután értem meg

a Borny-i, Gravolettei, Saint Privat i, Coincy-i Ladonchamps-i napokat, azután mint fogoly Németországba kerültem, amikor onnét visszatértem, elülről kezdhettem. Jött Yory bevétele, a küzdelmek Párisban és Párisért...

Amikor az eset történt, mint említettem, Villejuif-ban állomásoztam, nem volt semmi különös dolgom, nyugodtan teltek napjaim.

Egy reggel magához hivatott az ezredes.

— Ön harminckét emberrel Fort-Bicêtre-be fog indulni — szólt keményen az ezredes. — Huszonkét kommunardot fog átvenni. Előre is figyelmeztetem, felelősséges megbízás. Nem minden veszély nélkül való. Töltesse élesre a fegyvereket s figyelmeztesse a foglyokat, hogy élve, vagy halva rendeltetési helyükre fogja kísélni.

Átkozott megbízás!

— Nagy felelősséggel jár megbízása! — figyelmeztetett újból az ezredes. Aggódás fogott el, de engedelmességgel kellett s egy fél óra múlva már nyeregben ültem a harminckét dragonyossal s Vaugirard-ral, az altiszttel.

Fort-Bicêtre parancsnoka egy öreges fehér haju vasgyuró volt.

Itt a foglyok névsora — szólt hozzám nyersen.

— Különösen két fogolyra figyelmeztetem, elég dolgot adtak nekem is, önnek is különös figyelmébe ajánlom őket. Az egyik Ladrut, egy rejtetenesen veszekedő fickó, a másik Péchard Malvin, valaha markotányosnő volt a 138-dik zászlóaljnál; iszonyu furia, a ki a Commune alatt egy tucat emberünket küldte a másvilágra.

Le ne vegye róla a szemét! Azt a gézengúz meg ovatosság szempontjából állítsa a menet élére. Ha

a hadsereg sokat emlegetett egysége Ausztriára. — Eltagadhatlan ugyanis, hogy Ausztriában, hol Grillparzer azt zengette volt Radetzkyről; „In deinem Lager ist der Oesterreich.“ — a hadsereg sokkal mélyebb gyökeret eresztett a népszellem talajába, mint Magyarországon. És mégis... Megakadályozta-e a hadsereg egysége a bomlást, mely Ausztriában bekövetkezett és a foederalismus igen közel fekvő valószínűségig vezetett? Annyira nem jelentett a hadsereg egysége ebből a szempontból semmit, hogy noha ez egység egyik legpregnansabb kifejezője a hadsereg német nyelve volt, az osztrák németiség nemcsak hogy nem tartotta meg a többi fajok felett az ő hegemoniáját, de számbelileg is jelentékeny tért veszített. Mire jó tehát a hadsereg egysége és németisége?!

Valóban eszébe kell jutnia az embernek a diák korból ismert „parva sapientianak“, ha azt hallja, hogy Bécsben még mindig ehhez és föleg ehhez rögösködnek.

Tegnap lapunk egy politikai közleményében megérintettük egy konservatív politika kialakulásának lehetőségét. Azt hisszük azonban, hogy a jövő politikája nem lehet konservatív. — Ennél bizonyosabb azonban, hogy a múlt politikájának annak kellett volna lennie. Erre mutatnak a jelen eseményei. Mert sem a nemzet, sem a dinasztia szempontjából nem lehet igazolhatóbb valami annál, hogy egy közjogiakban mereven konservatív politikát feldekoráltak a liberalismus külszínével. Ezzel elkedvetlenítették, történelmi hivatásuk teljesítésében megzavarták a történelmi osztályokat, melyek pedig, ha politikai érvényesülésüket, és mondjuk ki nyil-

tan: supremációjukat nem nézi féltékenységgel a modern liberalismus áramlatával felszínre került sok új elem: a közös intézményekben a személyi érvényesülés természetes útján kifejezésre juttatták volna a nemzeti jelleget is, mely így azokban az intézményekben mindinkább elhalványodott.

Másfelől maga a liberalismus, mint jelszó is alkalmas volt arra, hogy felköltse a netán szunnyadó elégedetlenséget s ezzel a kritika bomlasztó csiráit juttassa be a fennálló közjogi rend szervezetébe.

A konzervatív politika mindezt megelőzte volna. A történelmi osztályok politikai és társadalmi befolyásának megőrzésével erőteljesebb nemzeti jelleget kölcsönzött volna egyes közös intézményeknek és azzal, hogy bizonyos korlátokat von a „szabad vizsgálódás“ és ebből folyó kritikai szellem térfoglalásának, inkább consolidálta volna a közjogi rendet.

Nyilvánvaló tehát, hogy liberalismus jelzőjének a kormányzati politika cégeréül való acceptálása nem szolgált sem a nemzeti érdek, sem a dinasztikus szempont javára. És a jövő történetírója I. Ferenc József regimejének nagy tévedéséről fogja feljegyezni, hogy az utánzata akart lenni II. Józsefnek, ki tudvalevően szintén a liberalizmussal kötött szövetségben vélte megvalósíthatni a német nyelv által egységes monarchia bizarr gondolatát.

És ugyanaz a történetíró bizonyára meg fog állani az előtt a tény előtt is, hogy Deák Ferenc mondhatni csodálatos vehemenciával kívánta kizárni 67 után a köz-kormányzatból a konservativeket s bárha az a szinte cinismusig menő ironia, melylyel Deáknak ezt az igyekezetét boldogult Andrássy Gyula kifejezésre juttatta, szinte

azt is látszik bizonyítani, hogy ez az igyekezet talán személyi animositásból fakadt: mi mégis azt hisszük, hogy ezt az igyekezetet is csak annak bizonyítékául kell tekinteni, hogy az ő művét maga Deák sem tekintette örökösnek. Máskülönben nem is volna érthető, hogy egy épen konzervatív szellemet igénylő politika támogatói közül épen a konservativeket zárta ki és belkormányzatiakban vezető princípiummá tette a liberalizmust.

Annak a gondolatnak, hogy az ellenzéki koalícióból meg kell csinálni a szövetséges pártok fuzióját, a magyar sajtóban mi adunk legelőször kifejezést. A Budapesti Hírlap tegnapi száma újból foglalkozik ezzel a kérdéssel és szintén arra a konklúzióra jut, hogy a szövetséges pártoknak szorosabb egységbe kell lépniük egymással. Nem értjük azonban a B. H.-tól, a melyik legtekintélyesebb napilapunk tudtunkkal nem kultiválja sem a fogalomzavart, sem a hazugságot, hogy miért kívánja az egyesülést 48-as jelszó alatt. Tegnap iránycikkünkben elmondottuk erről nézetünket s azt valljuk ma is, hogy a „48“-nak ma még nem szabad kormányzati programot alkotnia. Ma annak, mint a jövő minden alkun felül álló aspirációi teljességét jelentőnek, kívül kell esnie a gyakorlati politika intézésére hivatott tényezők szféráján. A „48“ tehát ne legyen a kormányzásra hivatott parlamenti többség gyűjtőelnevezése, hanem maradjon meg napnak, mely ha ma még távol is van, de már jelzi a jövőnöz vezető utat. A Bécsben történelmektől függ azonban, hogy nem válik-e szükségessé egy minden magyar pártot egységbe tömörítő demonstratív politika, mely az udvar „non possumus“szával

szemben a nemzet „nem adóunkját“ írja zászlajára. Ugy lehet azonban, hogy a „48“ ekkor könnyen átalakul „49“-cé, az áldásos melegét árasztó nap lávafolyamattá.

d. r.

A vezérő-bizottság.

A minap a vezérő-bizottságnak Bécsben járt tagjai nagy meglepetéssel látták, hogy a király mindent tud, amit a hatalmas bizottság hétszeres lakat alatt őrzött, pedig a lapokat sikerült volt félrevezetni: ezek csupa hamis hírt közöltek és így a király nem a sajtó útján szerezte az értesítéseit.

Azon melegében nem akartunk a kérdéssel foglalkozni, noha bosszantó volt olvasni, hogy a sajtó félrevezetése, ami egyet jelent a nemzet félrevezetésével, közmelegégedést keltett vezérő-bizottsági körökben és a körültekvő falvakban.

Nem akarunk holmi árulkodó és fecsegő vezérő-bizottsági tag szószólói lenni. Ha a bizottság úgy határozta, hogy tárgyalásai és tervei bizalmasak, akkor tisztességtelen do'og bármit elárulni akár a királynak, vagy akárki másnak. Aki nem akarja tiszteletben tartani annak a testületnek megállapodásait, melynek ő is egyik intéző tagja, lépjen ki abból a testületből és ne tegye ki gyanúsításnak valamennyi ártatlan társát.

De nem tartjuk helyesnek a vezérő-bizottság titkolózásait alkotmányos szempontból s furcsának tartjuk a meglegedést a felett, hogy a közvéleményt sikerült félrevezetni. A vezérő politikusok nem diplomaták, a kikbe a hazugságot az iskolában plántálják bele; hanem népképviselők, kik az ország igazának nyílt védelmét ígérték a választóknak. A képviselő nem államtitkárok őrzője, nem pártok vagy szövetségek titkára, hanem népjogok védője, akinek nyíltan kell a küzdőterre kiállania és akinek kötelessége megválasztása után éppen olyan nyíltan beszélni küldőivel, mint a választás előtt.

Minisztertanácsoknak, bizottság és pártüléseknek kivétel nélkül nyilvánosnak kellene lenniök; a népképviselőt minden lépésének a nyilvánosság ellenőrzése alatt kellene állania, ez volna az igazi alkotmányosság. Régi közmondás, hogy a titkon nincsen áldás és ez a szó a maga teljességében áll a közügyek intézésében, mert itt a titok mindig bizonytalanságot, tévovázást, intrikát és hiúságok befolyását jelent.

A mostani esetben, mikor jóformán a vezérő-bizottság jelenti a népképviselőt és pótolja a formáságokra kárnozatos képviselőházat: ennek a bizottságnak nagytermekben nyílt karzatok mellett kellene tárgyalnia. Rakovszky István vagy Vázsonyi Vilmos lehetnek igen derék emberek, de mégsem az ő ügyük az, melyhez szavuk van, hanem az ország a magyar nép

vélekedtem, hogy így gyorsabban haladhatunk, amikor pedig egy egy falun áthaladtunk, vizet és bort hozattam a számukra. Meg akartam őket nyerni s nem tudom engedékenységgemnek köszönhettem-e, de a foglyok arca barátságos mosolyra derült.

A markotányosnő kezéről természetesen nem vettem le a bilincset. Amikor mellette ellovagoltam, rám köpött s hangosan ordította:

— Te átkozott, versaillesi kutya!

Később a földre vetette magát:

— Egy tapodtat sem megyek tovább — kiabálta torkaszakadtából.

— Megállj! — vezényeltem a katonáimnak.

— Ön nem akar tovább gyalogolni?

— Nem, ölj meg, ha akarsz, de innen nem mozdulok.

A nap már mélyen alájárt s sietnünk kellett, hogy mielőbb Versaillesbe érjünk, ahonnan még az éjszaka Villejuifba kellett jutnunk.

— Akkor kénytelen leszek önt is, mint Ladrut egy dragonyos mögé ültetni, de mondhatom, hogy ez még kellemetlenebb lehet!

— Csinálj velem, amit akarsz, te utálatos! — kiabált a leány. Az őrület villogott ki tekintetéből s megérttem, hogy mindenre el van szánva a kis furia.

— Allons! — szóltam két dragonyoshoz. — Kössétek meg s ültessétek Chambenoit mögé.

Chambenoit volt a legkedveltebb katonám, egy szőke bajszú fiatal ember, akit az apja különösen a lelkekre kötött s az végigcsinálta velem az egész hadjáratot s akivel együtt kerültem Németországba is.

A küzdelem iszonyu volt a leánynyal. Harapott, karmolt, toborzékolt s éktelenül visitott, de végre mégis Chambenoit mögé került a lóra, Chambenoit mosolyogva mondotta:

— Hadnagy ur, most elcsábítom a leányt!

Én a menet élére lovagoltam. Hirtelen éles sikoly hangzott s utána egy pisztolydurranás.

A szegény Chambenoit holtan bukott le a lóról s vér borította el egyszerre. Vállába hosszú kés volt ütve. A markotányosnő — nem tudom hogy történetelt — kiszaba-

ditotta kezét a bilincsből s megölte a szegény fiut.

Ebben a pillanatban Vaugirard ösztönszerűleg sütötte el pisztolyát a leányra, aki rögtön meg is halt.

— Bocssásson meg hadnagy ur — szólt zavartan s halotthalványan Vaugirard — a pisztoly magától sült el.

A markotányosnő holtan bukott a lóra. Bal halántékából lassan szivárgott ki a vér. Szeme még akkor is mosolygott, nyitva maradt ajka mintha azt mondotta volna:

— Ez temiatad van, versaillesi kutya!

Amikor a foglyokkal megérkeztem, rögtön jelentést tettem.

— Kapitány ur! Huszonegy fogoly és egy halott.

— Rendben van! — szólt a követő csendőrkapitány.

— Összesen tehát huszonkettő, hadnagy ur!

— Most már megérthetik önök

— szólt az ezredes tisztársaihoz, milyen emlékeket idéz föl előttem a mai nap...

Richard O. Monroy.

ügye és népeknek nincsenek titkai; népek bajai hamarabb gyógyulnak, ha a kórágyat a nyílt fórumon állítják fel, mint a kórházi magánzárkában, a hová még az érdekelt rokonságot sem bocsátják be.

Itt különben nincs is betegről szó, hanem erőteljes népóriásról, ki végre-valahára birokra akar kelni régi elleneseivel és saját blzalmasai azok, akik titkolják előtte hol, mikor és ki ellen kell támadnia.

A király maga elé idézheti az embereket és szerezhet magának tájékoztatást; a népfelség, mely még a királyi jogoknak is kutforása, ezt nem teheti és éppen ezért kell előtte állandóan és nyíltan feltárni az igazságot. Hiszen ebben a nagy alkotmányos harcban, mely most folyik, bürgözdülfalusi Kiss Istvánnak csak annyi érdeke van, mint gróf Apponyi Albertnek, vagy gróf Tisza Istvánnak.

A nyíltság csak erősítene a vezérő bizottság álláspontját. Különböző hiba az is, hogy titkot csinálnak a királyi kihallgatások anyagából és orakulumszerű mondásokkal kenyeretik le a közvéleményt. Régi jogelv, hogy sine me, de me — nélkülüm, rólam — nem lehet tárgyalni és mindaz, a mi a vezérő bizottság működésének nyilvánossága mellett szól, szól a királyi kihallgatások anyagának kihirdetése mellett is. A király nem több a nemzetnél, ennek csak feje, mely test nélkül csak olyan keveset jelent, mint a test fej nélkül. A vérenek szabadon kell keringenie az egész szervezetten keresztül, mert ha a nyaknál alakítják az ereket, elernyed a test és egészségtelen vérömlés támad a fejben is.

Némi vád illeti a vezérőket határozatlanságukért is. Egy nap elhatározzák, hogy Szóts Pál jegyzőt kibuktatják és meg is teszik; de másnap megint új jelöltet kérnek. Egyik nap elhatározzák, hogy Holló László a kormány ellen és másnap Holló elállítják a fejszólalástól. Ilyesmí rossz vért szül és a viszály magvait hinti a pártokba, a bizalmatlanság csiréit a népbe. A következetlenség gyengeség; ilyet pedig most nem szabad mutatni. Erő, következetesség kell ebben a nagy küzdelemben, mely világosan és félreérthetetlenül a nemzet harca — nem a király ellen, hanem — a magyar szent korona viselője, az osztrák császár ellen.

Itt nincs taktikázás, cím nélküli titkos tanácsosság, diploma nélküli diplomazálás, itt harc kell, még pedig passzív vagy aktív küzdelem és ennek is, annak is egyenesnek, nyíltnak és következetesnek kell lennie.

Ha a nép előtt titok marad, hol az ütköző pont, a nép kellő időre nem lesz ott az ütközet színhelyén.

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 9.

A mai ülésnek nincsen egyéb tárgya, mint néhány bizottsági tag s egy jegyző megválasztása, de azért a képviselők parázs izgalommal várják, mi történik. A jegyzőt ugyanis, a kit a lemondott gr. Esterházy Kálmán helyett kell megválasztani, a szabadelvűpárt állítja s mivelhogy Szóts Pál kandidálását az ellenzék egyszer már visszautasította, csak természetes, hogy gr. Tisza István ajánlatára ismét Szótsöt jelölték. Az ülés előtt persze arról volt szó, meglesz-e Szóts, vagy az ellenzék következetes lesz ahoz az álláspontjához, hogy a november tizenharmadiki merénylet végrehajtóra nem adja a szavazatát. Ugy volt tervben, hogy a jelölés dolgában az ellenzék értekezletet tart az ülés előtt, de ez elmaradt. Valószínű, hogy a problémát úgy oldják meg, hogy az ellenzék üres lapokkal szavaz s így nem választja ugyan meg Szóts Pált, de türi, hogy megválasszák.

A folyosón különben is eleven az élet. Egyik sarokban Justh Gyula, Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Bolgár Ferenc és Sággy Gyula tanácskoznak. Komjáthy Béla is bejött a Házba, a hol azt beszélük róla, hogy csakugyan ki akar lépni a vezérbizottságból, de tegnap este barátai eltérítették ettől a szándékától.

Az ülést fél tizenegy órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök, a ki bejelentette, hogy Barabás Béla levelet írt hozzá, melyben közli vele, hogy az aradi mandátumot tartja meg s így Vácott új választás lesz. Majd elmondta, hogy ma a 6. és 4. osztály is megalakul. Az első Polónyi Gézával választotta meg elnöknek, Babó Mihályt jegyzőnek, a második elnöke báró Bánffy Dezső, jegyzője Kovács Pál lett. Az ötödik és kilencedik osztály még nem alakult meg.

Az elnök felolvasta Kolozsvár városnak a március 15-iki ünnepre szóló meghívóját. A baloldalon lelkes éljenzést váltott ki az elnök ajánlása:

— Felkérem a tiszteit képviselő urakat, hogy mentől nagyobb számban jelenjenek meg az ünnepen.

Ezután a bizottsági tagok s a jegyző megválasztására került a sor. Előbb Zboray Miklós jegyző felolvasta a házszabályok 283 §-át, azután a képviselők a jegyzőre s a bizottsági tagokra egyszerre adták be a szavazataikat. A választásnak eredménye az, hogy megválasztották:

Biráló-bizottságok: I. Gróf Apponyi Albert, Babó Mihály, Boncz Miklós, Crausz István, Rákosi Viktor, Szalay László, Visontai Soma. II. Bakonyi Samu, gróf Batthány Tivadar, Farkas Ábrahám, Hellebronth Géza, Kapotsy Jenő, Óváry Ferenc, Vietorisz Miklós. III. Angyal József, Barabás Béla, Barsay Do-

mokos, Barta Ignác, Bernáth Béla, Egry Béla, Eitner Zsigmond. IV. Haviár Dániel, báró Inkey József, Krasznay Ferenc, Pattánszky Elek, Thaly Kálmán, gróf Zichy Vladimir, Zsámbokréthy Emil. V. Dézy Zoltán, Issekutz Győző, Kelemen Béla, Návay Lajos, Okolicsányi László, Polónyi Géza, Szemerecsányi Jenő. VI. Gajary Géza, Holló Lajos, Kmetty Károly, Lányi Bertalan, Miksa Imre, Nagy Sándor, Szontágh Andor. VII. Darányi Ferenc, Drakulics Pál, Gulner Gyula, Mezössy Béla, Schmidt Károly, Szatmári Mór, gróf Zichy Miklós. VIII. Belitska Béni, Bizony Ákos, Endrey Gyula, Günther Antal, Hardin Imre, Lovász Márton, Simonyi-Semadam Sándor. IX. gróf Benyovszky Mór, gróf Károlyi György, Kelemen Samu, Meskó László, Nyáry Béla, Szederkényi Nándor, Sziklay Ede.

Könyvtári bizottság: (11 tag.) Ballagi Aladár, Bedőházy János, Bene István, gróf Benyovszky Sándor, Ciocán János, gróf Esterházy Kálmán, Mihálovics Endre, Mikszáth Kálmán, Simonyi-Semadam Sándor, Ugron Gábor, gróf Zichy Jenő.

Számvizsgáló-bizottság: Adámvics Béla, Brázay Zoltán, Eitner Zsigmond, Laehne Hugó, Meczner Béla, Ráth Endre, Semsey Boldizsár, Sipeky Sándor, Vermes Zoltán, Wildfeuer Károly, Zanella Richárd.

Ezután a jegyzőválasztásra került a sor. Leadtak összesen 315 szavazatot. Ezek közül 138-at Okolicsányi László, 121-et Szóts Pál kapott, 11 szavazólap üres volt. Okolicsányi Lászlót e szerint 73 szótöbbséggel jegyzővé választották, melyek után az ülés véget ért.

A válság.

A királyi kihallgatások.

Budapest, március 9.

Mindössze négy kihallgatás van hátra; abból kettő ma bonyolódik le és kettő holnap. Ma meghallgatta a király Rákovszky Istvánt és gróf Zichy Jánost; holnap rákerül a sor Tomasic Miklósról és gróf Zselénszky Róbertre és ezzel vége az első tömeges felvonulásnak.

Az összes kihallgatott politikuskok nagy titkot csináltak felfogásukból és előadásuk lényegéről; az egyetlen Faik mondta el rossz élceit és ezért alaposan lakolt. Tomasic Miklós, ki mint horvát bizalmas járul a király elé, nem tartotta szükségesnek macskát zsákban árulni és előre nyíltan feltárta az ő, illetőleg a horvátok álláspontját. Khuen volt horvát minisztere a következőket mondta egy hírlapírónak:

— Minket horvátokat a pártok állásfoglalása közvetlenül nem érint. Mi nyugodtan nézzük a dolgok fejlődését és állást csak akkor foglalnunk majd, ha az új kormányt ki nevezik és a parlamentben programot ad. Ekkor fogjuk megbírálni, hogy mennyiben respektálják Horvátország érdekeit. Ez a mi álláspontunk. Mi a mai dolgokat a pártok harcának tekintjük, bár elismerjük, hogy nagy és fontos dolgokról van szó.

Ami a horvátok felfogását, illetőleg az én egyéni nézetemet illeti a katonai kérdések dolgában, az a kérdés merül fel elsősorban, hogy

milyen reformokat ér el ezen a téren az új kormány. Ha a hadsereg szervezete dolgában a magyar közjognak megfelelőbb intézkedések történnek, akkor a kiegyezési törvény szellemében Horvátországnak azt a kizárólagos jogát is respektálni kell, hogy a horvát ezredeknél a horvát nyelvet használják, épp úgy, mint a honvédség szervezésénél is a kiegyezési törvény szellemében megkapta a honvédség Horvátországban a horvát vezénnyelvet. Ha tenát Magyarországon a közös hadseregben a magyar vezényszót rendelék el, akkor a kiegyezési törvény értelmében a horvát közös ezredeknek meg kell kapniok a horvát vezényszót.

Más kérdés a gazdasági önállóság kérdése. Én a magam részéről helytelen politikának tartom Magyarországnak a gazdasági különválásra való törekvését, mert Magyarország elsősorban mezőgazdasági állam. Ha a gazdasági különválás megtörténik, kétségtelen, hogy nagy és súlyos anyagi veszteségekkel fog járni a magyar gazdákra és nagy pangást fog előidézni. Én ugyanis, őszintén megvallva, nem tudom elképzelni, hogy Ausztriába való mezőgazdasági kivitel honnan pótolja majd Magyarország. Mert a Balkán-államokra csak kevéssé lehet számítani és Szerbiával meg Bulgáriával nem lehet majd pótolni azt a nagy kivitelt, a mely most Ausztria felé tereődik. Ebben a tekintetben itt van Románia és Oroszország példája, a melyek nem tudják értékesíteni gazdasági termékeiket.

De tegyük föl, hogy Magyarország kiheveri az átmenetet és ki is heverheti nagyon könnyen az ipar fejlesztésével. Ebben az esetben kétségtelen, hogy a magyar állam anyagi helyzete javulni fog, de csak az államé, nem pedig a nemzeté. De viszont az is kétségtelen, hogy az ipari emelkedéssel Magyarország mondjuk husz-harminc év múlva rekompenzációt nyer a mezőgazdasági veszteségeikért. Másként áll azonban a dolog Horvátországgal szemben. Horvátország is agrikulturn állam és ez az ország rá van utalva mezőgazdasági termékeinek kivitelére; anyagi megélhetését ezen az uton biztosítja magának. De ha önálló vámterület lesz Magyarországon, akkor Horvátország nemcsak hogy elvesztí mezőgazdasági piacait, de kárpótlást sem fog találni az ipari fejlesztés terén és nem is várhat kárpótlást, mert Horvátországban még sokkal kisebb súlyt vetetnek az iparra és az ipar fejlesztésre, mint Magyarországon. Történt ez pedig azért, mert hiszen az ipari intézkedés a magyar kormánytól, illetőleg a magyar kereskedelmi minisztertől függött.

Hogy konkrét példával szolgáljak, megemlítem, hogy Horvátországban absolute nincs cukoripar, nincs cukorkontingens, mert mikor Magyarország a cukorkontingenst megszerezte és biztosította, Horvátországról teljesen megfeledeztek, nem akarom mondani, hogy ez szándékosan történt, de mint a cukoriparral, úgy állunk a szesziparral is. Horvátország ugyanis aránytalanul hátrább van Magyarországgal szemben a szeszipar dolgában is. Ha tehát már most Magyarországnak külön vámterülete lesz, akkor Horvátország részére garanciák kellene a horvát ipar fejlesztésére, nehogy ugyanaz az állapot álljon fenn, mint a multban, a mikor a

közös magyar kormány önkényétől függött Horvátország ipara. Erre nézve tehát méltányos újabb egyezkedésre lesz szükség, mert hiszen akkor, a mikor az 1868 iki kiegyezést megkötötték, iparról még szó sem lehetett és erre vonatkozólag intézkedés nem is történt.

A háboru.

Kuropatkin veresége.

— Távirati tudósítás. —

Tokio, március 9.

Kuropatkin veresége nyilvánvaló. Az ütközet a legvéresebb volt az egész háboru folyamán.

London, március 9.

A TIMES jelenti Pétervárról 8-ról: Az oroszok a csata első tíz napján hivatalos számlálás szerint 33.000 embert veszítettek. Ezek között van 830 tiszt.

London, márc. 9.

A TIMES jelenti Pétervárról tegnapról: Carszkoje-Szelóba ma délután komoly hírek érkeztek. Kuropatkin jelenti, hogy a japánok nagy haderői Mukdentől északnyugatra vannak és kényszerítik, hogy rögtön vonuljon vissza.

Páris, márc. 9.

Az ECHO DE PÁRIS harctéri tudósítója jelenti: A japánok kényteszerítették Kuropatkit, hogy a centrumon és jobbszárnyon sietve kiűritse Mukdent és sietve vonuljon vissza Tienlin felé. A helyzet rendkívül válságos, mert a japánok Mukdentől északra hatalmukba ejtik a vasutat és az orosz hadsereg visszavonulási útját elvágni igyekeztek. Csak a japánok ellankadása esetén remélhetik, hogy esetleg visszavonulhatnak.

Készülő sztrájkok.

— márc. 9.

Kolozsvár munkássága — felhasználva a tavasszal a beálló ipari fel lendülést, — több szakmában mozgalmat indított, helyzetének javítására.

Az építőmunkások és szobafestők szervező-bizottsága már be is terjesztette a munkaadókhöz a munkások követeléseit. Követeléseik a munkabérről vonatkozólag az építőmunkásoknak: kezdőknél 32 fillér, képzetebbeknél 50 fillér minimum, időn túli munkánál kétszeres; vidéki munkánál óránként 10 fillérrel több. A festőmunkások bérvetelése: kezdőknél 30 fillér, előrehaladottabbak 34 fillér minimum; időn túli munkánál kétszeres, vidéki munkánál minden költség fedezése. — Követelik ezenfelül mindkét szakmabeli munkások a kerületi betegsegélyező pénztárba való beirattatásukat, az akkordmunka eltörlését, május elsején munkaszünetet, a bizalmiférfi rendszer elfogadását, s tisztességes bánásmódot.

A munkaadók a betervezett követeléseket nem vették figyelembe s kijelentették, hogy a munkásokkal nem tárgyalnak.

Feleletül a szervező-bizottságok szaktársaikhoz felhívást adtak ki, melyben felszólítják őket, hogy lép-

jenek harcba s így küzdjék ki követeléseiket. A felhívásoknak — értesülésünk szerint — meg is fog a munkásság felelni, s a festő szakmában március hónap végén; az építő szakmában április közepén sztrájkba lép.

Az építőmunkások helyzetük megbeszélése végett f. hó 12-én délután fél 3 órakor a tornavivodában szakszervelet tartanak a gazdasági helyzet s az általános választó jog napirenddel.

Az entradami gyilkosság.

Egy 70 éves ember meggyilkolása.

— márc. 10.

Megemlékeztünk volt röviden arról a borzalmas gyilkosságról, melynek Gevürz Baruch entradami szeszfőző e hó 3-án áldozatul esett.

A meggyilkolt neje következően beszélt el a nyomozó hatóságnak a rémes esetet:

Éppen kialvóban voltak a sábesz alkalmából meggyújtott gyertyák s lefeküdni készültek a hálószobában, midőn férje lépteket vélt hallani a nappali szobában. Az asszony, még azt hitte, hogy férje tévedett a hang irányában s meg akarta nyugtatni azzal, hogy bizonyára a nővére özv. Löw Mór né van még ébren, kinek szobáját a hálószobától a közbeeső konyha választotta el. Gevürz azonban ismételt a nappali felől hallott zajt s erre meg is indult, hogy nézzen be a nappaliba. A mint kinyitotta az ajtót két férfi nyomult be rajta s megragadva a gyöngye öreget rövidesen tusa után a kályha mellett a földre teperték. A megrémült asszony látva a veszélyt, a konyhán át nővérehez menekült a cselédleánnyal együtt. Nővérét felköltötte s e közben lövést hallott a hálószobában úgy, hogy menekülésre unszolta nővérét. Ez azonban azt tanácsolta, hogy maradjanak a szobában, mert künn nagyobb veszély fenyegeti s ott is maradtak egész 4 óráig. Ekkor arra vetődött egy férfi, kit elküldöttek a jegyzőhöz a rémes hírrel. Nemsokára aztán emberek jöttek s bementek a hálószobába. Ott Gevürzöt a kályha mellett vérben fekvő holtan találták.

Az értesített ügyészségtől gróf Lázár Árpád ügyész és a törvényszéktől Bisze Alajos vizsgáló bíró dr. Haimann törvényszéki orvossal szombaton megjelent a helyszínén és a megjelent szemle rendjén megállapították, hogy a tettesek a nappali ablakát törték be és úgy hatoltak a lakásba nyilván rablási szándékkal. Jól ismerhették a helyi viszonyokat, mert egyetlen szekrényt sem bántottak, csak a kályha melletti faladát akarták hatalmukba ejteni. De csak a nappaliba vittek és otthagyták. A lánán semmi nyoma sem volt az erőszaknak, tartalmából pedig semmi sem hiányzott. Legvalószínűbb tehát ez a feltevés, hogy a rablóknak, mikor fosztogatáshoz akartak volna látni, eszükbe jutott, hogy az asszony elmenekült s már nemsokára segítséggel térhet vissza és erre otthagytak mindent, csak hogy mentől biztosabban elmenekülhessenek.

A nyomozást nagy erélyvel folytatják, de azt nagyon megnehezíti azon körülmény, hogy semmi bűnjelt sem hagytak hátra a tettesek és az asszony csak annyit tudott megadni személyleírásukhoz, hogy

magasabb termetű férfiak s az egyik arca talán kendővel be volt burkolva, a másiké meg feketére volt kormozva.

Érdekesnek tartjuk a rémes eset alkalmából megemlíteni, hogy 15 esztendővel ezelőtt ugyancsak Entradamban hasonló körülmények között gyilkolták meg Zantell Káhn entradami tőkepenzest, ki azon a vidéken hírhedt uzsorás volt. A gyilkosok közül el is fogták volt Gebe György torda-szent-lászlói lakost, de többben közülök elmenekültek. A gyilkosságban való részvétellel azon időben egy Kolozsváron lakott állásorvost is gyanúsítottak, de a gyanu alaptalannak bizonyult.

Az Egyetem.

Egyetemi élet. Az Egyetemi kör ma d. u. közgyűlést tartott, melynek főcélja a kör anyagi helyzetének tárgyalása volt, tekintettel a kör által a közeljövőben rendezendő ünnepekre, melyek aránylag tetemes pénzátalozatot igényelnek. Beható tárgyalás után az elnökség felhatalmaztatott, hogy ámbátor az ez évben rendezendő ünnepélyekre előirányzott összeg már elfogyott, az ünnepekre ezután is utalványozásokat tehessen.

Itt említjük meg, hogy az Egyetemi kör saját helyiségében igen érdekesnek ígérkező karambol versenyt rendez, mely már holnap kezdetét veszi.

Dreyfus Alfréd Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Érdekes vendége volt a napokban a fővárosnak, akinek azonban sikerült szigorú inkognitóját napokig megőrizni, s így elkerülni minden tüntetést, a melyet izgatón érdekes személye esetleg felidézhetett volna. A szenzációs francia áruházi pör hőse, Dreyfus Alfréd volt ott s pár napot töltött Budapesten. A látogatás természetesen teljesen magánügyeinek elintézése céljából történt, a mely azonban magában véve is érdekelheti a közönséget.

A vendég egyik előkelő dunaparti szállodában vett egészen szerény lakást, ahol azonban nagyon keveset tartózkodott. A bejelentő-lapra Ernest Dufayel nevet írt és azt mondta, hogy üzleti ügyekben tartózkodik Budapesten.

És valóban a híres Dreyfus kapitányt tényleg üzleti ügyek hozták a magyar fővárosba. Mint értesülésünk, egy nagy gyártelep létesítésén fáradozik, amely Budapest legnagyobb gyártelepeit is felülmúlja. Hogy miféle üzemet folytatna a gyár, arról ezidőszerint még semmi sem szivárgott ki, annyi azonban bizonyos, hogy Dreyfus kapitány tervének szenzációs volta különösen ebben a kérdésben foglaltatik.

Hogy tervével tényleg a lehető legkomolyabban foglalkozik, bizonyítja az, hogy ittartózkodása alatt napokig állandóan kocsin ült és folytonosan látogatásokat tett. Mint biztos forrásból értesülésünk, Dreyfus Alfréd összesen tizennégy előkelő

budapesti embert, különösen az üzleti világ előkelőseit látogatta meg és mindenütt hosszabb ideig tartózkodott.

Mindenekelőtt egy országgyűlési képviselőnél tette tiszteletét, aki annak idején a Dreyfus-párti sajtó egyik nagyfontosságú harcosa volt. Tőle csak a budapesti viszonyokról tudakozódott, s hogy ezek nem voltak ellenére, bizonyítja az, hogy folytatta tárgyalásait.

Többi látogatásai között legnevezetesebb az, amelyet a Leszámitoló Bank igazgatójánál tett. Hir szerint D. S. nagyiparosnál is járt. Az említett pénzügytérrel folytatott tárgyalásai úgy látszik, eredményesek is voltak. Ott többször megjelent és tervének kivételéről, mint befejezett dologról beszélt.

Kijelentette azt is, hogy legközelebb ismét Budapestre jön tárgyalásának folytatása céljából, sőt azt is érintette, hogy ha terve sikerül, esetleg állandóan budapesti lakos fog maradni. Nem lehetetlen hát, hogy Dreyfus Alfréd már a közel jövőben magyar honos lesz.

MULATSÁG.

Virágbazár a Redoutban.

*

Hivatalosan a tavasz csak március 22-én kezdődik meg, de mi, kolozsváriak abban a szenzációs helyzetben vagyunk, hogy nekünk már ma megjelent egész kedves, viritó mivoltában.

Tegnap délután nyitották meg ugyanis Kolozsvár bájos hölgyei a jótékony jegyében a virágbazárt, mely nekünk a legesalhatatlanabbul jelenti, hogy a zord tél végképen és visszavonhatatlanul kimúlt s helyét az évszakok legkedvesebbje: a tavasz foglalta el.

Tavasz . . . virágok édes illata töltötte be a Redoute termét, a tavasz első, legfrissebb virágai pompáztak benne szerteszét s köztük ép oly frissen és pompázóan a legszebb virágok: Kolozsvár bájos ifjú hölgyei . . .

Csak természetes, hogy ebben a környezetben a hangulat is fesztelen, kedélyes, mondhatni tavasziasan üde volt; úgy, hogy azt a hangversenyműsor pompás számai is csak alig-alig emelhették . . .

Természetesen az est „pièce de résistance“-ja a négy pompás élő-kép volt, de e mellett megérdemelt sikert arattak a többi számok is; így Mészáros nagy vervevel előadott Gyöngyi-féle monologja, Hirsch Mimi hatásos szavata és Székely érzésteljes éneke.

Az élőképek poétikus alakjait gyönyörűen személyesítették: Kuhn Irma, gr. Wass Ilona, br. Fiáth Tibor, gr. Bethlen Fifi, br. Wesselényi István, Hangay Margit, Csengeri Ilonka és Csengeri Erzsébet.

Ma lesz a második nap, a műsor a következő: 1. Szavalt, előadja: Bérczy Ernő. 2. Monolog, előadja: Horváth Paula. 3. Ének, előadja: Kassai Károly. Élőképek: 1. Remény: Somodi Ilona. 2. Szép Ilonka: Lukács Edith. 3. Lisa: Br. Horváth Antonia. 4. Gloria in excelsis Deo: Boross Ella, Kiss Margit, Széchy Eta, Csengeri Ilonka, Boross Rózika és Kis Klarika.

Korcsolyázók bálja. A bőjti mulatságok közül bizonyára a legfényesebb mulatság lesz az, amelyet a kolozsvári Korcsolyázó-Egylet tagjai rendeznek március 14-én a New-York szálló földszinti termében. A rendezőség élén Posoni Antal itélőtáblai elnök áll, a ki a rendezők lelkes gárdájával biztosította a bálnak olyan fényes sikerét, a melyet a farsangon talán egyik bál sem ért el. A mint velünk közlik Kolozsvár legfelső és felső körei, arisztokraták és előkelő polgárok egyaránt tömegesen készülnek erre a lalra, a kiknek mulatságára a rendezőség fényes és mulatságos cotilliont rendez.

Megőrült a vonaton.

Egy kolozsvári jogszigorító tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

— március 10.

Tegnapelőtt éjszaka rémesen izgalmas kalandjuk volt a Kolozsvár felől Nagyváradra robogó gyorsvonat utasainak.

Kolozsvár ugyanis egy elegáns fiatalember szállt föl a vonat egyik másodosztályu szakaszába, ahol két katonatiszt, egy nagyváradai postahivatalnok és egy éltes hölgy helyezkedett el.

Amint a vonat megindult, az utasok között nemsokára barátságos beszélgetés keletkezett s a fiatal utas, aki Nagy Dániel szombathei joggyakornoknak mutatkozott be, örömmel újságolta, hogy tegnap tette le a *kolozsvári egyetemen* a doktori szigorlatot. — Viselkedése, szavai semmi gyanut nem árulhattak el s az utasoknak éppen nem volt okuk a rémes jelenetre gondolni, ami nemsokára bekövetkezett.

Alighogy a vonat a bánffy-hunyadi állomást elhagyta, a fiatalember hirtelen felugrott a kocsii pamlagára. A szemei vadul forogtak és rikácsoló hangon kezdett kiabálni:

— Hé, csendőrök, katonák, ezredesek! A kinek kedves az élete, térjen balra!

Az utasok fölrezzentek hajnali álmukból, de az első pillanatban nem igen tudták mire vélni a dolgot. A tiszték idegesen parancsoltak rá utitársukra:

— Ha sokat ivott az ur, hagyjon mást nyugodni.

Nagy Dániel azonban toporzékolni kezdett:

— Annyit mondok, akinek kedves az élete, kerüljön balra! Csak balra, csak balra!

A nagy lármára felriadtak a szomszéd szakaszok utasai is, akik a kalauzt szólították.

Most már nyilvánvaló volt, hogy a szerencsétlen emberen hirtelen elmezavar tört ki. A kalauz más kupéba helyezte el az utasokat, s az örvöngő maradt a szakaszban. Mire a vonat Nagyváradra ért, a kocsi ablakai izzé-porrá voltak zúzva, a boldogtalan ember keze, arca csupa vér volt.

A nagyváradai állomáson a rendőrök vették át a szerencsétlen beteget, aki az éjszakát a főkapitányság épületében töltötte, míg tegnap reggel dr. Nemes Áron, nagyvárad ker. orvos véleménye alapján az emekórházba szállították. Kiderült, hogy a fiatalember tényleg Nagy Dániel, törvényszéki joggyakornok Szombathelyen, s jogtudományi szigorlata után készült haza szüleire.

A nagyváradai rendőrség a tragikus esetről táviratban értesítette a szombathelyi kir. törvényszék elnökét.

Kihallgatások a végtelenségig.

Történet a szabadelvű klubban.

A szabadelvű klub zsufova a hívekkel, akik egyesülnek a hazafias kárörömben, hogy a koalíció ügye Bécsben még sem aratott diadalt, a másik percben meg oda vannak az aggodalomtól, hogy hátha mégis diadalt fog aratni. Tisza István ragyogó arccal lép a terembe. Általános meglepetés. A gárda reménykedve veszi körül.

Feilitzsch báró: Hozott Isten, kegyelmes uram. Örömmel látjuk, hogy ugyancsak jó kedved van. — Talán bizony jó híreket hallottál a Burgból?

Tisza István: Nem mondhatnám. Hü barátaink, élükön a kedves Agener gróffal, mindent elkövetnek ugyan az érdekünkben, de hát hiába! Ugy látszik, a mi csillagunk végkép le-tűnt, Arthur! Még Bécs is elfeledkezik az ő engedelmes, hü szolgálóról. No de se baj! Tuljárom én mindenkinek az eszén . . .

Feilitzsch: O profétánk! Megváltónk — hogy hazánk nagy államférfiát, Nyiri Sándort idézzem. Hiszen egyedül a te zseniálításodba vetjük minden reménységünket.

Tisza István (kenetteljesen): Ki bennem bizik, csalatkozik. Nagyszerű tervem van, nagyszerű! Lefogom főzni az édes apámat.

Feilitzsch: Hogy hogy?

Tisza István: Ő tizenöt évig volt miniszterelnök, én meg még tovább leszek volt miniszterelnök, — ha Isten és a kamarilla is úgy akarja.

Feilitzsch: Megöl a kíváncsiság, kegyelmes uram!

Tisza István (félrejonja): Arthur, te mindig hü emberem voltál. Előtte feltöröm a titok hétpecsétetes levelét . . .

Feilitzsch: (reszkedve a gyönyörűségtől). O kegyelmes uram . . .

Tisza István: Mondd csak mi hirt hallottál az oroszánok barlangjából?

Feilitzsch: Pukkadoznak a méregtől, hogy a válság még mindig húzódik. Azt kérdeik mirevaló ez a tömérdek kihallgatás, amikor Dániel Ernő csak azt mondja, amit Falk Miksa?

Tisza István: Naiv emberek! Még azt kérdezik, hogy mire valók ezek a kihallgatások? És már is pukka-

doznak? Hát még akkor hogy fog-nak pukkadozni, a mikor az öt-venedik, a századik kihallgatásnál tartunk . . .

Feilitzsch: A századik kihallgatásnál?

Tisza István: Meg a kétszázadiknál. Te is készülj, öregem, mert te is megkapod a kabinetiroda pecsétetes levelét. De még Szöcs Palit is készítsd elő az utazásra . . .

Feilitzsch: Szöcs Palit? (nevet.) Hehehe! Jó vicc!

Tisza István: Semmi tréfa. A legkomolyabb valóság. Ki fogom hallgattatni az egész szabadelvűpártot, a néppártot, az új pártot, az egész koalíciót, a szászokat, a románokat, a horvátokat. Azután kerül a sor a képviselőház kimaradt tagjaira . . .

Feilitzsch (sóhajtván): azok fájdalom nagyon sokan vannak.

Tisza István: Annál jobb, legalább nem készülünk el ujborig. — Következik a főrendiház, majd pedig az Omge, meg az Omke.

Feilitzsch báró: Az Emke, meg a Dmke . . .

Tisza István: Ugy van! Mind-ezek audienciára hivatnak, hogy véleményüket a válság megoldásáról le adják. Természetesen, hogy a darabontokat is ki fogják hallgatni. Azután sor kerül a különböző egy-letekre, társulatokra . . .

Feilitzsch: (Elragadtatva) Hallgatsd ki, ó nagy férfiú, az ügyvédi kamarát, az orvosegyület . . .

Tisza István: Az orvosegyület pláne ki kell hallgatni, hadd mondják meg, hogy lehet a helyzetet szanálni. A katonai kérdésekben kérjük a veterán egyetek véleményét is . . .

Feilitzsch: Nagyszerű.

Tisza István: Meghívót kapnak a Csak szoroson és az Acélhang dal-kör, meg a többi dalárdák. Ezeket az egész udvar kihallgatja. Az egy-leteket és társulatokat, mivel a felség előreláthatólag igen ki lesz fáradva a sok kihallgatásba, Agenor gróf és Smolen Toni hallgatják ki. Meghívót kapnak a Burgba a Chebra Kadisa, a Malbis Arumim egylet és, no meg a *hirlapírók szindikátusa*.

Feilitzsch: A rikkancsok?

Tisza István: A cim- és lakjegyzékeket már fölterjesztettem a kabinetirodához.

Nem marad ki a budurásai éjjeli őr, a tüzoltóság csövezetője . . .

Feilitzsch (szédelegve): Szent Hieronymus! Hisz ennek évek mulva se lesz vége!

Tisza István: S te ezen sápitó-zol? Hiszen én éppen ezt akarom, hogy még évek mulva se legyen vége! Addig a válság még mindig nem lesz megoldva: addig még mindig mi maradunk az édes hatalom birtokában. Addig még az utolsó szolgabíró is kinevezem miniszteri tanácsosnak. A margittai basák is fényes érdemeket kapnak. Addig még kipusztítom egész Magyarországot területéről a kutyákat: hirtmondónak se marad egy pincsi se, olyan szükségünk lesz az új nemeseknek a kutyabőrre! . . .

Feilitzsch (kéjelegve): Mester! Téged a bölcs lángesze föl nem ér csak titkon érző lelke óhajtván sejt.

Tisza István (fenkölten): Mit féltetek, kicsinyhitűek? . . . Most pedig ide Sturmot, hadd mondjam meg neki, hogy hangsúlyozza ismét a könyomatosban: Tisza István miniszterelnök leghőbb vágya, hogy a válságot, minél gyorsabban lebonyolítsa . . .

Irodalom.

Keller Berta önéletrajza. Bostonban élt Keller Berta, egy 16 éves ifjú leány, a ki vak és süketnéma, de rendkívül fejlett szellemi képességekkel rendelkezik. Ez a szerencsétlen fiatal leány leírta az ő szomorú életének érdekes mozzanatokban gazdag lefolyását, melyet magyar fordításokban a „Vasárnapi Újság” is közölt. Most a Franklin-Társulat kiadásában külön füzetben is megjelent Keller Bertának önéletrajza, melyet Boros György, a kolozsvári unitárius theologia dékánja látott el előszóval és magyarázó jegyzetekkel. Az igen érdekes könyv kapható Lepage könyvkereskedésében.

Zene.

Vigopera a Konzervatoriumban. Szombaton e hó 11-én kerül előadásra a „Lalla-Roukh” című vigopera, melyet a konzervatorium működő tagjai Farkas Ödön vezénylete mellett fognak előadni a saját házi színpadukon. Az előadásra sikerült megnyerni Sándor Erzsébet operai növendéket Budapestről, ki a *Mirza* szerepét nagy bravurral éneklé. A próbák már igen jól mennek s az előadás egyike lesz előreláthatólag a konzervatorium legszebb sikereinek. Jegyek Lepage főtéri üzletében kaphatók.

A „Lalla-Roukh” előadása f. hó 11., 12., 13-án szombaton, vasárnap és hétfőn lesz. Azonkívül még háromszor adják elő a darabot. Szereplők: Prim szerep: Sándor Erzsébet és Benedek Ida. Ezen kívül: Benel Ibolyka, Bodor Vilma, Farkas Ilus, Somodi Ila, Szegedi Lenke, Szöllösy Ilonka, Törös Marcsa, Tréer Margit, Veres Margit, Veres Ilka, Wolfsohn Ida. Férfiak: Főszerp: Zsigmond Ferenc és Székelyhidy Ferenc, azonkívül: br. Apór N., Boga Ubald, Csiky N., Hudolin Lajos, Hudolin Ferenc, Koller K., Pollák Vilmos, Zudor Elek.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Politikusok a király előtt.

Rakovszky kihallgatása.

Budapest, márc. 9. (Saj. tud.) A király ma Rakovszky Istvánt, a képviselőház alelnökét fogadta. Rakovszky 11 órakor járult a király elé és egy óráig tartó kihallgatásban részesült.

Rakovszky István kihallgatásáról semmit sem árult el, annyi azonban kiszivárgott, hogy Zichy Nándor gróffal azonos álláspontot foglalt el és koalíciós kabinet alakítását ajánlotta a királynak.

Zichy János gróf kihallgatása.

Budapest, márc. 9. (Saj. tud.) Rakovszky István kihallgatása után a kihallgatások sorrendjében változás állott be, amennyiben a Tomasich Miklós horvát képviselőnek, a Khuen-Héderváry kabinet horvát tárca nélküli miniszterének, mára tervezett kihallgatása holnapra maradt és helyette Zichy János gróf pártönkivüli képviselőt, a néppárt egykori elnökét fogadta a király.

Zichy János gróf Berlinből ma érkezett meg, hogy a király előtt megjelenhessen. Zichy gr. kihallgatása szintén egy óra hosszat tartott.

Kihallgatása után Zichy elmondotta, hogy a király a hadsereg kérdésben merev álláspontot foglal el és minden olyan törekvést, mely a hadsereg egységének megbontására irányul, ellenez.

A király Zichy János gróf előtt hivatkozott arra, hogy egész életében a nemzet boldogságának előmozdítása volt célja és azon reményét fejezte ki, hogy a nemzet a mostani nehéz napokban segítségére lesz abban, hogy a válságot megoldhassa.

A szabadelvűpártból.

Budapest, márc. 9. (Saj. tud.) A szabadelvűpártban óriási konsternációt keltett az a körülmény, hogy a mai képviselőházi ülésen történt jegyző-választáson Szóts Pál a párt jelöltje ismét kisebbségben maradt. A szabadelvűpárt intézőbizottsága ebben a tárgyban holnap ülést tart, melyen hír szerint azt a határozatot fogják hozni, hogy képviselőháznak a szabadelvűpárt soraiból választott tisztviselői állásokról lemondanak.

Andrássy újabb kihallgatása.

Budapest, március 9. (Saj. tud.) Ma híre járt, hogy a tervezett kihallgatások után a király Andrássy Gyula gróftól ismét kihallgatáson fogja fogadni. Tisza gróftól ez iránt megkérdezték, a hirt tekintettel arra, hogy a válság még nincs megoldva, valónak mondotta.

Disszidensek a függetlenségi pártban.

Budapest, március 9. (Saj. tud.) Teljes pozitívitással közlik azt a hírt, hogy a király vonakodván koalíciós kormány alakításától, Andrássy Gyula gróf és az ösz-

szes disszidensek befognak lépni a függetlenségi pártba. — A disszidensek példáját valószínűleg mások is fogják követni és így nemsokára elérhető lesz az, hogy koalícióra nem is lesz szükség, mert a függetlenségi párt elfogja érni az abszolút többséget.

Felirat és szózat.

Budapest, márc. 9. (Saját tud.) A szövetséget ellenzők vezérlő-bizottsága holnap ülést tart, melyen Apponyi Albert gróf előterjeszti a királyhoz intézendő feliratnak és a nemzethez szóló szózatnak szövegét.

Az oroszok veresége.

Budapest, márc. 9. (Saját tud.) Az oroszok Gamaru mellett teljes vereséget szenvedtek. Kurapatkin a centrumtól el van vágva és az orosz sereg futással menekül. A harc a legvéresebb volt az egész háború folyamán.

A Reuter-ügynökségnek jelentik, hogy a japánok Mugdennél a vasuti összeköttetést megsemmisítették és így az orosz visszavonulásnak útját vágják.

NAPLO.

— Hírek. —

* Kitüntetés. A király dr. Kóós Mihály, a székelyföldi miniszteri kirendeltség ügyeinek ellátásával megbízott miniszteri segédtitkárnak, ügybuzgó szolgálatai elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

* Az Emkéből. Az Emke igazgató-választmánya folyó hó 12-én (vasárnap) délután 3 órakor a városházán havi rendes ülését tartja. Ez ülésre a választott és alapító választmányi tagok tisztelettel meghívottak. Kolozsvár, 1905. március hó 9-én. Gróf Béli Ákos elnök, Sándor József t. alelnök-főtítkárr.

* Ismeretterjesztő hasznos előadás. Az iparos segédmunkások képzésére szervezett helyi bizottság 1905. évi március hó 12-én (vasárnap) délután 3 órakor a városházai közgyűlési termében ismeretterjesztő előadást rendez. A belépés díjtalan, amelyre az iparos polgártársakat és segédmunkásokat a helyi bizottság nevében meghívja: Dr. Haller Károly elnök, Reményik Károly alelnök, Gámán Zsigmond alelnök, Balázs Gyula titkár. Előadást tart: Dr. Kovács Dezső: Madáchnak Az ember tragédiájáról.

* Meghívó. A kolozsvári r. kath. Tanonc-otthon vasárnap, f. hó 12-én d. u. pont 4 órakor saját helyiségében (Károlyina-tér 5. sz. I. em.) március 15-iki ünnepélyvel összekötött vallásos szini-előadást rendez, melyre a szíves érdeklődőket tisztelettel ezuton meghívja az igazgatóság. Belépti díj nincs.

* Hirlapirodalom. Dr. Kelemen Samu országgyűlési képviselő, ki-

nek érdekes cikkét közöljük mi is, az „Egyetértés“ munkatársai közé lépett. Az E—s a következő sorokkal adja ezt hírül olvasóinak: „Dr. Kelemen Samu, szatmárnémeti sz. kir. városának országgyűlési képviselője, a mai nappal belső tagja lett az „Egyetértés“ szerkesztőségének. Igaz örömmel adunk erről hírt és hisszük, hogy a mi közönségünk, a mely már ismeri a függetlenségi-és 48-as párt e kiváló tagjának ragyogó elmésségét, nagy publicistai erejét és tudását, ép olyan örömmel fogadja azt a tényt, hogy dr. Kelemen Samut ezentul erős belső kapcsolat fűzi ehhez a laphoz, melynek munkatársai gárdája ezzel ismét egy elsőrangú erővel növekedett. Hiszük, hogy ennek jelentőségét különösen tudja becsülni a jogász-világ, a mely régtől fogva tisztában van vele, hogy dr. Kelemen Samu a magyar ügyvédi karban is kiváló pozíciót foglal el.

* Felolvasás a Tiszti Kaszinóban. A kolozsvári helyőrség tisztikarának kaszinója érdekes felolvasásokat rendez a kaszinó helyiségében. A felolvasások tárgyát Kolozsvár szolgálta. Az első felolvasást Rieger tábornok tartotta Kolozsvár történetéről. Legutóbb pedig egy tüzérszázados olvasott fel a létesítés alatt álló villamos telepről, kapcsolatban a villanyvilágítás kérdéséről. A százados a felolvasást két részletben tartotta meg s a befejező részt tegnap olvasta fel a tiszti kaszinóban, hol szépszámu közönség adózott az érdekes felolvasásnak.

* Előléptetések. A kolozsvári léltábla elnöke Gál Mózes nagyszabeni törvényszéki I. osztályu hivataloszlát I. osztályuvá, Kovács Sándor bánffyuhnyadi járásbírósi II. osztályu hivataloszlát I. osztályuvá, Galgóczy Lajos dévai törvényszéki III. osztályu hivataloszlát II. osztályuvá, Farkas József kolozsvári törvényszéki III. osztályu hivataloszlát II. osztályuvá léptette elő.

* Pályázat. A kolozsvári pénzügyigazgatósághoz több fővizsgálói, a tordai pénzügyigazgatósághoz gyakornoki, a dési törvényszékhez kezelőirnoki állásra négy hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

* Uj román pénzintézet. Segesvárt nemrégiben „Tarnaveanu“ címmel egy új román pénzintézet létesült, a mely működését már meg is kezdte.

* Tűz Bánffy-Bunyadon. Könnyen végzetessé válhat tűz támadt tegnapelőtt Bánffy-Hunyadon a Tigris-szállóházban. Ifj. Buzás Jánosnak a vendéglősnek lakásán az égő gyermekből tüzet fogott a szoba díszítésének drapériája és egy szempillantás alatt lángborult az egész szoba. Szerencsére a fellármázott cselédségnek sikerült a tüzet hamar eloltania, még mielőtt az tovább harapódzott volna. Így körülbelül 300 korona értékű butor esett csak a tűznek áldozatul, amely nagy pusztítást okozhatott volna.

* Marosvásárhelyiek a kolozsvári Kossuth ünnepen. Mint már említettük, Marosvásárhelyről is számos notabilitás jön át a kolozsvári Kossuth-ünnepre. Így, mint most értesülünk, a marosvásárhelyi függ. párt is képviselteti magát több taggal ezen a szép ünnepségen. Eddig feliratkoztak: Bedőházy János, Sebess Dénes dr., Sebess Jenő dr., Gáspár

Gyula, Petri Zsigmond, Bustya Lajos, Székely Dénes, Róth Károly, Soós Albert.

* Áthárítható-e a vizdíj? Kolozsvárnak viz- és csatornadijakról intézkedő szabályrendelete kimondja, hogy e díjakat a háztulajdonos tartozik viselni, de külön szerződés nélkül is jogosult a kifizetett díjat a bérlőktől lakszobáik arányában visszakövetelni. A szabályrendeletnek ez a rendelkezése a legutóbbi időkig általában érvényben levőnek tekintetett, de nemrég épen a város és egy bérlője között, ki a vizdíjat kifizetni vonakodott, perre került a dolog. A járásbírósg általános meglepetésre úgy döntött, hogy a szabályrendelet idézett rendelkezése ellentétben van az általános magánjoggal s így alakilag kétségtelen érvénye dacára, jogi érvénye nincs. A vitás kérdés most a városi tiszti főügyésznek felelőbevése következtében a törvényszék elé kerül. Jogász körökben, valamint a város önkormányzati életében érdekeltek körében nagy érdeklődéssel néznek a törvényszék határozata elé, mely hivatva van eldönteni a kérdést, hogy vajon egy felső kormányhatósági jóváhagyást nyert szabályrendelet rendelkezésére jogérvénynyel bír-e vagy nem.

* Tömeges magszállítás az államnak. Makfalvay Géza főmivéltügyi államtitkár, Sierbán János kir. jószágigazgató kisérletében a napokban meglátogatta Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésnek Budapest Rottenbiller u. 33 sz. alatt levő központi telepét és az állam részére nagyobb megrendelést tett lóhere és lucerna magból. Ez alkalommal nagy érdeklődéssel megtekintette az egész telepet, hol most a tavasz idején 140 főből álló személyzet bonyolítja le a mag szétküldésének nagy munkáját.

* Szergiusz nagyherceg gyilkosa. A Prágában megjelenő „Narodni Listy“ azt a majdnem hihetetlen hírt közli Pétervárról kapott tudósítás nyomán, hogy Szergiusz nagyherceg gyilkosának személyazonosságát már megállapították. A gyilkos — e hír szerint — Obolenszky herceg és így érthetővé válik, hogy a nagyherceg özvegye a gyilkost börtönében meglátogatta.

* Sakverseny. A kolozsvári sakkör 3 éves megalakulása óta a sakkbarátoknak jelentékeny számu csoportját hozta össze, mely napnap után a sakkör helyiségeiben pár órát áldoz Cháissa művészetének. Az egyesület alapszabályainak megfelelőleg évente sakkversenyt rendez. Az idei verseny február hó 6-án kezdődött, 12 tag jelentkezett, de kettő még a verseny kezdete előtt visszalépett s így tizen fogtak hozzá a két fordulós nagy szellemi tornának.

A versenybírósg dr. Farkas Gyula egyetemi tanár vezetésével a versenyt, melyen részt vett Benkő Sándor a múlt évi verseny első győztese, E. Csiky Imre a tavalyi verseny 3-ik győztese, dr. Rosenberger Mór a sakkör rokonszenves alelnöke, Stern Manó az egyetemi sakköri verseny II. nyertes, Gámenty László, Dunky Ferenc, Huszár Árpád, Szilágyi Dezső, Weisz Lázár és Vörös F. mint igen jó játékosok. A verseny a közönség ál-

talános érdeklődése mellett folyt le a fordulatokban és meglepetésekben gazdag játszmáknak épen nem volt híjával. Elsődíjat dr. Rosenberg nyerte el 15 fél egységgel, a mi mindenesetre nagyon szép eredmény, tekintve a versenyzők meglehetősen egyenlő játékerejét. Mint a legtöbb egységet nyert és legkevesebbet remiszt csináló a sakkör által kitűzött 50 kor. első díjon kívül még a dr. Farkas Gyula egy. tanár által kitűzött 30 kor. jutalomban is részesült.

A második díjat Stern Manó nyerte el 13 egységgel. Benkő Sándor a sakkör múlt évi első bajnoka harmadik lett (30 kor.) E. Csiki Imrénének jutott a negyedik díj (20 kor.) Huszár Árpád nyerte ugye védelemben, mint támadásban erős játékaért az ötödik (10 kor.) díjat. A többi versenyzők közül még Gámentzy Béla tünt ki. A verseny befejezte után március 4-én dr. Farkas Gyula egyetemi tanár ünnepélyesen kiosztotta a díjakat, mely alkalommal Grosz Albert köszönte meg a kör nevében dr. Farkas tanárnak a verseny iránt tanusított áldozatkészségét. Ezután igen barátságos bankett volt.

x Minden takarékos háziasszony figyelmébe ajánljuk a Fiumei Kávébehozatali Társaság Fióktelepének (Mátyás király-tér 12. kiűnő minőségű kávéit, teáit és rumjait. Olcsó árak! Telefon!

Törvénykezés.

§ Verekedő oláhok. Régóta huzódó bűnygyben hozott hozott ma ítéletet a kolozsvári kir. törvényszék B. dor László ítélő táblai bíró elnökle alatt. Még 1903. május havában történt, hogy Nagy Nyulas falu korcsmájában a különben jámbor oláhok az egy tagból álló cigánybandát sehogy sem tudván kettő felé osztani, e fölött hevesen összekülönböztek. Az összekülönbözésből általános verekedés, ebből ismét több rendbeli könnyű és súlyos testi sértés keletkezett. A verekedés főszereplőit ma vontá felölősségre a kolozsvári kir. törvényszék s miután mindannyit bűnösnek találta, Fogadó Vasziát és Gábor Joszipot súlyos testi sértés büntetéseért 1-1 hónapi fogházra és 10-10 korona pénzbüntetésre, Morár Lőrincet, Morár Juont és Morár

Vasit pedig 10-10 napi fogházra és 10-10 korona pénzbüntetésre ítélte. Gábor Joszip az ítéletben megnyugodott, a többiek a bűnösség megállapítása miatt felebbeztek.

§ A hűtlen sáfár. Két napig tartó tárgyalás után hozott tegnap ítéletet a kolozsvári kir. törvényszék Jékey László elnökle alatt Selinger József Daal községbeli korcsmáros bűnpörében. Selingert egy gróf Teleky-féle birtok zárgondnokává nevezték ki, de ő a bizalmat bűnös célokra használta ki, a mit csak lehetett, azt elsikkasztotta és ellopta. Így összesen mintegy 4-5000 koronát szedett össze. Ezért ma a bíróság 38 tanu meghallgatása után sikkasztás, hűtlen kezelés és lopás büntetéseért 4 évi börtönre ítélte.

SZINHÁZ

Színházi műsor:

Csütörtök: Bianka (b. 140. sz.)
Péntek: János vitéz (b. 141. sz.)
Szombat: Az arany patkó (b. szünet XX.).
Vasárnap d. u.: Orleansi szüz (ifj. előadás X.).
Vasárnap este: Az arany patkó (b. 142. sz.).

REGÉNY.

Jgélet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 44

„Mentegetődött, hogy zavar, de Clotild rosszabbul van és kér, jöj-jek fel hozzá. Egész idő alatt rám sem nézett s úgy tett mintha észre sem venné Jeant.

„Egy pillanat múlva karjaimban tartottam Clotildot, rémulve láttam, hogy nem ismer meg engem!

„Hogy megváltozott. Az arca viaszszárga volt, szeme lánban ég. A szoba tele volt valami sajátságos illattal.

„Zokogtam ágya mellett, ölelgettem, hogy felrázzam fásultságából. Magamhoz szorongattam, hallottam mikor az orvos mondta Boismarinak:

— Furcsa módja van a betegápolásnál, de hagyjuk, hátha evvel felrázza önkívületéből.

„Megfordultam.

— Hagyjanak magunkra, majd szolyk ha kell valami. Oda akarok feküdni a beteg mellé.

— Ne tegye azt, veszélyes lehet, figyelmeztetett az orvos.

— Ne törődjenek velem, csak mondják meg férjemnek, hogy holnapig itt maradok.

„Ez alatt magához tért Clotild, figyelt, igyekezett megérteni a beszédét.

— Helén, suttogta gyengén.

„Kiment mindenki.

„És máma már lábadozó az én drága Clotildom.

Más dátum.

„Arra igazán nem számítottam, hogy ez a dolog ily simán intéződik el. Itt van nálam Clotild, sápadtan bár, de ez még jól is áll neki.

„Oly boldog, hogy én gyógyítottam meg, hogy soha sem hagy el. Jean ur szinte féltékeny már. Peyrelre is féltékeny. Egyáltalán oly különös lett most. Folyton tengerentuli utazást tervez, engem is el akar vinni.

„Mily örültség! Tudhatja, hogy csak őt szeretem!

Más dátum.

„Ennek meg kellett történni. Nincs lelkiismeretfurdalásom emiatt. A mi tegnap és ma közt történt, csak álom. Ugyis már az övé voltam.

„Clotild kérni mi bajom. Nem tudok felelni neki.

Más dátum.

Máma magához hivatott Boismarin dolgozószobájába. Mindjárt rosszat sejtettem, de eleget tettem hívásának. Komor arccal fogadott s mindjárt rá tért a tulajdonképeni tárgyra.

— Mint gyámja figyelmeztetem, hogy mindent tudok, tudom, hogy szereti Guilmain Jeant (szinte összerázkódott e név említésére) s ő is imádja. Figyelemmel kísérem szerelmük fejlődését. Kértem, könyörgtem, hogy mondjon le róla. Most tudom, hogy hiába, hogy házasságtörő lett.

— Uram, micsoda jogon mond nekem ilyen rettenetességeket, fölöttem örködni, csak férjemnek van joga, engedjen távozni, nem hallgatom tovább sértéseit.

„Az ajtó felé indultam, Boismarin elém állt, arca vadállati kifejezést nyert, megrettentem vérben forgó szemétől.

— Maradjon nézze, könyörgöm, térjen vissza a tisztesség utjára,

addig nem ereszttem ki innen, míg ígéretet nem tesz.

— Engedjen ki innen.

— Dulakodni kezdtünk, éreztem lihegését, hosszú csontos ujjai körülfonták nyakamat; fojtogatni kezdett, azt hittem végem van s akkor is csak Jeanra gondoltam. De egyszerre engedtek a fojtogató kezek. Boismarin vadul magához ölelt, majd eltasztva magát azt hörögte:

— Ha rajtakaplak, véged van.

XIII.

Itt vége szakad Helén naplójának. Roger halott halvány arccal kelt fel székéről, most már tudta, hol keresse a gyilkost. Senki más nem követte el, mint Boismarin.

Igy ült még mindig abban a szobában, hol a gyilkosság történt. Egyszerre lámpafény sugárzott a betett ablakon keresztül. Ugyan akkor egy kéz jelent meg.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló“ hirlapkiadó-vállalat.

Butorozott szobát lehetőleg olcsó áron keres március 15-re egy fiatal ember. Ajánlatokat az ár megjelölésével a kiadóhivatalba „Gyöngyharmat 13“ jellegével kérek.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámítol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek húzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközöli.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. KOLOZSVÁRT. Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának megfelelő felszereléssel, tisztán viz és szappannal mos, vasal női és férfi fehérneműeket gyorsan a leg szebb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhane műeket, selyem és szövet kelméket, kézímunkát, disz darabokat stb. jutányos áráért.

Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként mosva és vasalva.

A ruhaneműek kívánatra díjmentesen elhozhatnak és viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíttatnak.

A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyneműek üzletében — Telefon 405.

(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet létesített, hol ruhaátvételeket eszközölnék.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan munkáról és mindenben méltányos árákról, szíves figye lémbe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos megbízatást kér a

„Kristály” gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgmanként.

≡ „Erdélyi Általános ≡

Takarék és Hitelszövetkezet”

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót

is sajátjából fedezi.

Hirdetések

felvételeknek

— Napló —

független politikai napilap
előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy héra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos árákon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

